

Κασιώτης ναυτικός παλιάς κοπής, ο Μανούσος Μαστρολέων μάς αποχαιρέτησε πρόσφατα. Άνθρωπος γνήσιος της αρμύρας, το 'νιωθες πως «μέσα στη χούφτα του κρατούσε ολόκληρο τον κόσμο». Μια ζωή κι ο κόσμος όλος στα κασιώτικα βαπόρια

Μόλις μυρίστηκε τους χωροφυλάκους ο ληστοπειρατής ο Γιώργης της μαμής κι ο γιος του, ο Μιχάλης, παράτησαν μέσα στη θάλασσα τον πιτσιρίκο που έδενε τα βαρέλια με το παράνομο φορτίο τους, και κάποιοι ταλαίπωροι εργάτες που τα τραβούσαν στη στεριά βάλαν φτερά στα πόδια τους. Όπου φύγει φύγει! Μωρέ σιγά μην περίμεναν με σταυρωμένα χέρια να τους πιάσουν σε κείνο το κοντραμπάντο.

Όμως, να που έκαμαν τσακωτό ένα παλικαράκι αμούστακο, από εκείνα που πάλευαν μερόνυχτα μέσα στη θάλασσα για μεροκάματο μια κανίστρα λάδι. Το όνομά του ήταν Μανούσος Μαυρολέων. Θυμόταν την ιστορία, κι όταν την έλεγε, γέλαγαν μέχρι και τα μάτια του. Τι κι αν έκατσε κάμποσο στη φυλακή της Κρήτης; Τότε το αίμα έβραζε, κι εκείνες οι μέρες στη στενή δεν ήταν παρά μια ανάπαυλα σ' ένα ασταμάτητο ταξίδι στη θάλασσα. Γιατί ετούτος είχε διαλέξει το

υγρό περιβάλλον, έτσι κι αλλιώς θα γινόταν θαλασσινός, από κείνους που έχουν ένα μυστικό, πως τα βράχια κι οι στεριές δεν γνωρίζουν τσαχπινιά ούτε γητεύουν. Γεννήθηκε στην Κάσο, την αυγή του 1926, λίγες μέρες μετά από ένα τραγικό ναυάγιο. Είχε πνίγει ο θεός του, ο καπετάν Νικόλας Ζαμαλής, προσπαθώντας να σώσει δυο Ιταλούς φαντάρους μέσα από τα συντρίμια του βυθισμένου καϊκιού του.

Ο Μανούσος έφερε βόλτα πολλές φορές όλο τον πλανήτη, τις πιο πολλές φορές με κασιώτικα βαπόρια, πέρασε 40 χρόνια στα νοτιοσημένα από την αρμύρα σίδερα, και σαν μιλούσε ένιωθες πως μέσα στη χούφτα του κρατούσε ολόκληρο τον κόσμο. Θυμάται εκείνο το λιμάνι στην Μπραζίλα, το Βιτόρια, όταν με αδειανά και ανοιχτά τα πέντε αμπάρια τούς έπιασε στον ύπνο και όρμησε ένα πελώριο κύμα, από εκείνα που δεν τα συναντάς. Κι αν τύχει να τα δεις, εύ-

χεσαι να προλάβεις τουλάχιστον να κάμεις την προσευχή σου. Μα ήταν σαν μια πελώρια πολυκατοικία, δεν φώναζε, μόνο ερχόταν καταπάνω τους και έδειχνε πόσο μικρός είναι ο άνθρωπος μπροστά στη φύση. Κι όμως, έτσι βουβό πέρασε, το νερό ούτε που τους άγγιξε, μόνο χαράχτηκε κι έμεινε πίσω απ' τις άκρες των ματιών τους. Άλλοι υπερηφανεύονται για τις γνώσεις που ξεσήκωσαν από βιβλία, κομπάζοντας για τα πτυχία τους μέσα στις χρυσές κορνίζες, και ο Μανούσος που είχε βγάλει μέχρι την Γ' Δημοτικού στην Κάσο, όταν μιλούσε για φορτηγά, για τα λίμπερτυ και για τα πολύμηνα μπάρκα που είχαν τον ατελείωτο, έμεινες με το στόμα κρεμασμένο, ολάνοιχτο. Μια φορά, θαρρώ, μιλούσε για το MOUNT OTHRYS, ένα βαπόρι του Βιτιτιάδη. Τότε τα μάτια του έκαμαν 30 μέρες να πιάσουνε στεριά, εκεί πάνω στην κόψη του ουρανού με τη θάλασσα, εκεί που ψήνονται οι άνθρωποι, γυμνοί στους φόβους και τα θέλω τους. Με το καράβι να ανα-

1. Coffee time με συναδέλφους. 2. NORTH PAGE. Ένα φεγγάρι ο Μανούσος ταξίδεψε μαζί του. 3. Ο Μανούσος Μαστρολέων ανεβασμένος στα ψηλά. 4. Ο Κασιώτης λαστρός

ΜΑΝΟΥΣΟΣ Ο ΛΑΣΤΡΟΜΟΣ

«Στη χούφτα του κρατούσε ολόκληρο τον κόσμο»